

BG

BG

BG

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 10.9.2009
COM(2009) 471 окончателен

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

**Завършване на единната зона за плащания в евро: програма за периода 2009—
2012 г.**

СЪДЪРЖАНИЕ

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА Завършване на единната зона за плащания в евро: програма за периода 2009—2012 г.	1
СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА Завършване на единната зона за плащания в евро: програма за периода 2009—2012 г.	3
1. Въведение	3
2. Приоритети на програмата за единната зона за плащания в евро.....	5
2.1. Приоритет 1: Насърчаване на прехода към единната зона за плащания в евро ..	5
а) Активна роля на публичните органи.....	5
б) Ефективно наблюдение на прехода	6
в) Необходимост от договаряне на краен срок за прехода	7
2.2. Приоритет 2: Повишаване на осведомеността относно единната зона за плащания в евро и насърчаване на продажбите на продуктите на SEPA.....	8
а) Повишаването на осведомеността относно единната зона за плащания в евро	8
б) Насърчаване на продажбите на продуктите на SEPA	8
2.3. Приоритет 3: Създаване на стабилна правна среда за единната зона за плащания в евро и по-строго спазване на стандартите на SEPA	9
а) Завършване на правната рамка на единната зона за плащания в евро	9
б) Въпроси, свързани с конкуренцията.....	10
в) Въпроси, свързани със спазването на стандартите.....	11
2.4. Приоритет 4: Насърчаване на нововъведенията	11
а) Плащания чрез мобилен телефон и електронни плащания	12
б) Електронно фактуриране	12
2.5. Приоритет 5: Осигуряване на необходимата стандартизация, оперативна съвместимост и сигурност.....	13
2.6. Приоритет 6: Внасяне на яснота и подобряване на управлението на единната зона за плащания в евро	14
а) Управлението на единната зона за плащания в евро днес.....	14
б) Предиизвикателствата, свързани с управлението на единната зона за плащания в евро на равнище ЕС	15
3. Заключение	17

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

Завършване на единната зона за плащания в евро: програма за периода 2009—2012 г.

(Текст от значение за ЕИП)

1. ВЪВЕДЕНИЕ

За да бъде успешно изграждането на единната зона за плащания в евро (SEPA), е необходимо всички участници да положат големи усилия. Европейският платежен съвет (ЕПС), органът на европейската банкова индустрия за вземане на решения и координиране във връзка с плащанията, успя да осигури необходимите системи за кредитните преводи в SEPA и за директните дебити в SEPA и сега работи върху стандартите за платежните карти, но преходът към SEPA е все още бавен. През май 2009 г. — почти една година и половина след началото на системата на SEPA за кредитните преводи — при едва 3,9 % от кредитните преводи са използвани стандартите на SEPA¹. При сегашните тежки икономически условия предприятията може да изпитват колебания да инвестират, въпреки че банкирането и плащанията на дребно остават стабилен източник на постоянно нарастващи приходи. Интегрираните пазари на плащания ще играят ключова роля в бъдещето на тези банки поради голямото си значение в съвременните общества.

Намаляването на ентузиазма на банките може да се засили от несигурността, свързана с ключовите аспекти на проекта. Въпреки че изграждането на единната зона за плащания в евро зависи главно от пазарните сили, част от несигурността може да бъде преодоляна само с помощта на публичните органи. Сега са необходими действия от страна на всички заинтересовани лица.

В заключенията на Съвета по икономическите и финансовите въпроси от 10 февруари 2009 г.² „се признава, че сегашната финансова криза и забавяне на икономическия растеж предоставят възможности за голямо нарастване на ефективността и спестяване на разходи, което изисква засилване на ангажиментите на всички страни към проекта, а Комисията, Европейската централна банка и Евросистемата се приканват да продължат изпълнението на ролята си за определяне на необходимите действия за успешната реализация на проекта“.

Настоящата програма за единната зона за плащания в евро осигурява рамка за действия за пълно завършване на проекта и представлява отговор на Съобщението на Комисията за пролетното заседание на Европейския съвет от 4 март 2009 г., в което Комисията обяви, че „до средата на 2009 г. ще представи предложения, които да осигурят реализирането на всички ползи от единната зона за плащания в евро“³.

Комисията и Европейската централна банка (ЕЦБ) имат еднакви виждания за единната зона за плащания в евро⁴, а настоящата програма отразява тясното сътрудничество

¹ <http://www.ecb.int/paym/sepa/timeline/use/html/index.en.html>

² http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ecofin/105993.pdf

³ Съобщение за пролетното заседание на Европейския съвет „Движеща сила за възстановяването на Европа“, приложение I;

⁴ http://ec.europa.eu/commission_barroso/president/pdf/press_20090304_annx_en.pdf

⁴ <http://www.ecb.int/paym/sepa/html/vision.en.html>

между ЕЦБ и Комисията по отношение на бъдещото ѝ развитие. В своя 6-и доклад за напредъка по единната зона за плащания в евро Евросистемата също определи конкретни задачи, за да се осигури изграждането на SEPA и преходът към нея. Двата документа се допълват взаимно.

В настоящата програма внимание се отделя главно на държавите-членки, които са приели еврото. Въпреки това повечето държави-членки, които не са приели еврото, се стремят към влизане в еврозоната и еврото вече играе важна роля в търговските им отношения. Ето защо е важно държавите-членки, които не са приели еврото, да знаят, че настоящата програма ги касае в голяма степен, макар преходът към единната зона за плащания в евро да се извършва не толкова бързо.

2. ПРИОРИТЕТИ НА ПРОГРАМАТА ЗА ЕДИННАТА ЗОНА ЗА ПЛАЩАНИЯ В ЕВРО

В настоящата програма се определят действията, които следва да бъдат изпълнени от всички заинтересовани лица (органи на ЕС и национални органи, предприятия и ползватели) през следващите три години, като се спазват шест приоритета:

- (1) Насърчаване на прехода към единната зона за плащания в евро;
- (2) Повишаване на осведомеността и насърчаване на продажбите на продуктите на единната зона за плащания в евро;
- (3) Създаване на стабилна правна среда и осигуряване на спазването на стандартите;
- (4) Насърчаване на нововъведенията;
- (5) Стандартизация и постигане на оперативна съвместимост; както и
- (6) Внасяне на яснота и подобряване на управлението на проекта за единната зона за плащания в евро.

2.1. Приоритет 1: Насърчаване на прехода към единната зона за плащания в евро

Преходът започва, когато първите продукти на единната зона за плащания в евро се появят на пазара, и завършва, когато продуктите на SEPA заместят съответните национални продукти и стандарти за плащания.

По време на прехода предприятията ще използват едновременно старите системи и системите на единната зона за плащания в евро. Това струва скъпо на банките и клиентите им. Поради това преходът следва да продължи не повече от необходимото. Съществените ползи от единната зона за плащания в евро ще бъдат извлечени само при бърз преход и при активното съдействие на участниците както от страната на търсенето, така и от страната на предлагането⁵.

Въпреки че банките естествено трябва да предлагат висококачествени продукти на SEPA, трябва да бъдат спазени следните допълнителни условия, за да се осъществи бърз преход:

а) Активна роля на публичните органи

Със своя дял от 50 % от БВП на ЕС и близо 20 % от всички извършени безналични плащания публичният сектор следва да играе водеща роля в прехода към единната зона за плащания в евро. Заедно с други важни участници като доставчиците на комунални услуги, телекомуникационните компании и застрахователите публичните органи могат да създадат критичната маса, която е необходима за ускоряване на прехода.

Посредством бързия преход публичните администрации могат да извлекат ползи от рационализираната процедура за плащания в евро, от по-силната конкуренция, от по-големия избор на доставчици на платежни услуги, като цените ще отразяват по-големите икономии от мащаба при обработката на плащанията. Единната зона за плащания в евро трябва също така да бъде интегрирана в текущите проекти за електронно управление. Все пак това зависи от предприятията от сектора, които следва да предлагат висококачествени и конкурентоспособни продукти на SEPA.

⁵ http://ec.europa.eu/internal_market/payments/docs/sepa/sepa-capgemini_study-final_report_en.pdf

Публичните органи следва да изготвят интегрирани и синхронизирани национални планове за преход към единната зона за плащания в евро, показващи волята им бързо да достигнат критичната маса и да напредват в процеса на прехода. Политическият им ангажимент към единната зона за плащания в евро следва да бъде отразен на европейско равнище.

Дейности	Изпълнители	Краен срок
Изготвяне на национални планове за публичните администрации за преход към SEPA ⁶	Държавите-членки	Октомври 2009 г.
Преход на националните публични администрации към стандартите, продуктите и услугите на SEPA	Държавите-членки	Краят на 2010 г.
Преход на европейските институции към стандартите, продуктите и услугите на SEPA	Комисията/други европейски институции	Юни 2010 г. ⁷

б) Ефективно наблюдение на прехода

За да се предвидят и избегнат възможните проблеми при прехода, е необходимо редовно да се извършва ясна оценка на положението. В своите заключения от 22 януари 2008 г. Съветът по икономическите и финансовите въпроси прикани Комисията да изготвя в сътрудничество с ЕЦБ ежегоден доклад за напредъка по прехода към единната зона за плащания в евро, като при необходимост включва в доклада данни за ценообразуването при инструментите на SEPA и за засилването на конкуренцията в рамките на SEPA, както и за други промени, свързани със SEPA; този доклад следва да се изготвя в края на всяка година до успешното завършване на прехода на критична маса от различни платежни инструменти и във всички случаи в края на 2008, 2009 и 2010 г.⁸

За да се наблюдава въздействието на единната зона за плащания в евро върху потребителите, през 2007 г. бе започнато едно сравнително проучване за SEPA, което ще даде възможност за сравнение с резултатите от бъдещите проучвания, когато продуктите на SEPA бъдат напълно готови за предлагане. Ако единната зона за плащания в евро доведе до неблагоприятни промени на цените и тези промени не са свързани с други фактори като преминаването от високи цени, образувани по непрозрачен начин, към по-ниски, прозрачно образувани цени в резултат от прилагането на Директивата за платежните услуги, Комисията е готова да предприеме целесъобразни коригиращи действия.

Преходът на публичните администрации към единната зона за плащания в евро също ще бъде наблюдаван внимателно от Комисията, която ще извършва оценка на напредъка им в този преход въз основа на ясни показатели с помощта на едно табло за резултатите⁹.

Дейности	Изпълнители	Краен срок
----------	-------------	------------

⁶ <http://www.ecb.eu/paym/sepa/timeline/use/html/index.en.html#migration>

⁷ ЕЦБ изцяло премина към SEPA до януари 2008 г.

⁸ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ecofin/98276.pdf

⁹ Заключения на Съвета по икономическите и финансовите въпроси от 10 февруари 2009 г. http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ecofin/105993.pdf

Годишен доклад до Съвета по икономическите и финансовите въпроси относно прехода към SEPA	Комисията в сътрудничество с ЕЦБ	Предстоящ: 2009 г.
Доклад на Евросистемата за напредъка по SEPA	Евросистемата	Периодично (последен доклад ноември 2008 г.)
Публикуване на показателите за SEPA	ЕЦБ	През целия етап на прехода
Публикуване на резултатите за прехода на публичните администрации към SEPA за всяко полугодие	Комисията	От 2009 г. нататък, през етапа на прехода
2-о сравнително проучване за SEPA	Комисията	Средата на 2011 г.

в) Необходимост от договаряне на краен срок за прехода

Както при преминаването към еврото, определянето на краен срок за прехода към кредитните преводи и директните дебити на SEPA осигурява сигурност и предсказуемост и изпълнява ролята на силен стимул както за предприятията, така и за ползвателите да ускорят прехода. На този етап е рано да се въведе краен срок за картовите плащания, защото все още има много стандарти, които трябва да бъдат финализирани.

Преходът следва да бъде възможно най-кратък, за да се минимизират разходите за едновременно използване на националните системи и системите на единната зона за плащания в евро; преходът обаче следва да бъде толкова дълъг, колкото е необходимо, за да се даде възможност на клиентите и банките да променят плавно процедурите си. За тази цел е необходим задълбочен анализ на въздействието, което би имало определянето на краен срок, както и на отрицателните ефекти, които биха възникнали, ако не бъде определен краен срок. Следва да бъдат проучени различни варианти, както и да бъде направена оценка на въздействието върху държавите, които не са приели еврото.

Ето защо бе започната цялостна процедура за консултации¹⁰. Това би могло да доведе до одобрение на политическо равнище на договореностите и момента във времето за определяне на краен срок и също така ще даде възможност на Комисията да прецени дали е необходимо да се посочи задължителна крайна дата за кредитните преводи и директните дебити на SEPA. Европейският парламент вече призова¹¹ Комисията да определи „ясен, подходящ и задължителен краен срок, който не следва да е по-късно от 31 декември 2012 г., за преминаване към продукти на Единната зона за плащания в евро...“.

Дейности	Изпълнители	Краен срок
Консултации със заинтересованите страни въз основа на документ за консултациите	Комисията	3 август 2009 г.

¹⁰ http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2009/sepa_en.htm

¹¹ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+MOTION+B6-2009-0111+0+DOC+XML+V0//EN>.

Одобрение на политическо равнище	Съветът по икономическите и финансовите въпроси	Декември 2009 г.
Завършване на работата по оценка на въздействието	Комисията	Февруари 2010 г.

2.2. Приоритет 2: Повишаване на осведомеността относно единната зона за плащания в евро и насърчаване на продажбите на продуктите на SEPA

За да бъде успешно изграждането на единната зона за плащания в евро, всички страни, участващи в прехода към SEPA, трябва да бъдат напълно информирани за ползите и предимствата ѝ. Затова от съществено значение са:

а) Повишаването на осведомеността относно единната зона за плащания в евро

Има спешна нужда от мащабни комуникационни дейности за осведомяване, адаптирани към целевата публика. Естествено, повечето усилия в тази насока следва да бъдат положени от доставчиците на платежни услуги при предлагането на новите продукти на SEPA. Въпреки това публичните органи също имат задължението да осигурят подходящи информационни кампании. На национално равнище държавите-членки следва да подкрепят комуникационните дейности на предприятията с помощта на националните координационни комитети за SEPA и представителите на ползвателите. На европейско равнище има необходимост от съгласувана стратегия за комуникационните дейности в тясно сътрудничество с ЕПС.

За да се улесни обменът на информация и добри практики между националните участници в единната зона за плащания в евро и колективно да се решават практическите проблеми на прехода, Комисията създаде Форум на координационните комитети за SEPA в ЕС¹².

Дейности	Изпълнители	Краен срок
Подкрепа на усилията на предприятията във връзка с осведомеността относно SEPA	Държавите-членки	Краят на 2009 г.
Допълване на комуникационните дейности на предприятията и държавите с инициативи на равнище ЕС	Комисията, ЕЦБ, ЕПС	Краят на 2009 г.
Редовни срещи на Форума на националните координационни комитети за SEPA в ЕС	Комисията	От октомври 2008 г. нататък, по време на прехода

б) Насърчаване на продажбите на продуктите на SEPA

Ползвателите обикновено не знаят за единната зона за плащания в евро и за тях е необходима адаптирана информация за предимствата на продуктите на SEPA. Доставчиците на платежни услуги трябва да интензифицират значително комуникационните си дейности, което е първата стъпка към убеждаването на клиентите да преминат към новите системи. Това предполага, че доставчиците на платежни

¹² http://ec.europa.eu/internal_market/payments/sepa/ec_en.htm

услуги са подготвени да отправят конкретни оферти за продуктите на SEPA към клиентите си, като им осигуряват конкретни и осезаеми ползи.

Дейности	Изпълнители	Краен срок
Активно предлагане на продуктите на SEPA, адаптирано към различните групи ползватели: конкретни оферти за продуктите на SEPA към клиентите	Доставчиците на платежни услуги	Незабавно действие за кредитните преводи на SEPA; 1 ноември 2009 г. за директните дебити на SEPA

2.3. Приоритет 3: Създаване на стабилна правна среда за единната зона за плащания в евро и по-строго спазване на стандартите на SEPA

Премахването на правните пречки бе предварително условие за началото на проекта за единната зона за плащания в евро. С приемането на Директивата за платежните услуги¹³ се осигурява правната основа на единната зона за плащания в евро, по-конкретно на директните дебити. С новия Регламент относно трансграничните плащания в Общността¹⁴, който от 1 ноември 2009 г. заменя Регламент (ЕО) № 2560/2001, се осигурява съответствие с целите на единната зона за плащания в евро и в обхвата на равнопоставеното третиране се включват и директните дебити.

Прилагането на правилата на конкуренцията е друго важно условие за осигуряването на възможност единната зона за плащания в евро да създаде очакваните благоприятни за конкуренцията ефекти. Тъй като проектирането и изграждането на единната зона за плащания в евро е резултат от договорености и сътрудничество между потенциални конкуренти посредством ЕПС, е необходимо внимателно наблюдение на конкуренцията. Доколкото това сътрудничество потенциално ограничава конкуренцията, трябва да се приведат много сериозни аргументи за ползите от него за ползвателите (включително за потребителите).

Спазването на стандартите заслужава специално внимание, особено при саморегулиране. С подходящи механизми следва да се гарантира, че предприятията и ползвателите приемат съответните правилници и критерии за спазване.

а) Завършване на правната рамка на единната зона за плащания в евро

Комисията осъществява тясно сътрудничество с националните власти и другите заинтересовани страни за пълното, последователно и надеждно прилагане на Директивата за платежните услуги, която образува правната основа на единната зона за плащания в евро. Няколко месеца преди крайния срок за транспонирането тази процедура е в процес на извършване в почти всички държави-членки. Ако Директивата за платежните услуги не бъде транспонирана навреме, ще възникне правна несигурност за гражданите и платежните институции. Комисията няма да се поколебае да започне процедури при нарушение по член 226 от Договора за ЕО.

За преминаването към директните дебити на SEPA следва да не се налага подписване на милиони нови нареждания за директен дебит. Това би било изключително обременително и скъпо, особено в държавите-членки с голям обем на директните дебити. Когато предприятията от сектора не могат да разработят подходящо решение, държавите-членки трябва да открият начин да осигурят продължаването на правната

¹³ Директива 2007/64/ЕО относно платежните услуги във вътрешния пазар, ОВ L 319, 5.12.2007 г., стр. 1.

¹⁴ COM(2008) 640 окончателен

валидност на старите нареждания, например по време на транспонирането на Директивата за платежните услуги.

Дейности	Изпълнители	Краен срок
Осигуряване на пълно, последователно и надеждно транспониране на Директивата за платежните услуги	Държавите-членки	1 ноември 2009 г.
Намиране на решение, осигуряващо продължаване на правната валидност на съществуващите нареждания за директен дебит при преминаването към директните дебети на SEPA	Държавите-членки	Решението на въпроса да бъде приложено до 1 ноември 2009 г.

б) Въпроси, свързани с конкуренцията

Ключов фактор за успешното изграждане на единната зона за плащания в евро е създаването на подходящи стимули за прехода към SEPA чрез използване на търговски модели, които са съвместими с правото на ЕС и националното право в областта на конкуренцията. Това е от жизненоважно значение особено за системите за директни дебети и картови плащания на SEPA.

По отношение на директните дебети на SEPA новият Регламент относно трансграничните плащания осигурява правна яснота за период от три години, който завършва на 31 октомври 2012 г. В Съвместната декларация от 24 март 2009 г.¹⁵ Комисията и ЕЦБ представиха насоки относно някои принципи в основата на бъдещия търговски модел на директните дебети на SEPA за периода след 31 октомври 2012 г. Освен това Комисията и ЕЦБ са в готовност през междинния период да обсъдят с всички заинтересовани страни начина за осигуряване на справедлив и правилен търговски модел, който да съответства на правилата на конкуренцията.

По отношение на платежните карти Комисията и ЕЦБ горещо ще приветстват създаването на допълнителни системи с европейско измерение¹⁶.

Дейности	Изпълнители	Краен срок
Внасяне на повече яснота за съответствието на дългосрочните търговски модели за директните дебети на SEPA с правото на ЕС в областта на конкуренцията	Комисията	Ноември 2009 г., при условие че съответните участници на пазара са представили исканите от тях становища
Проектиране и прилагане на дългосрочни търговски модели за директните дебети на SEPA в съответствие с правилата на конкуренцията.	ЕПС	1 ноември 2012 г.

¹⁵

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/09/468&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en;>

¹⁶

<http://www.ecb.int/pub/pdf/other/singleeuropaymentsarea200811en.pdf>

в) Въпроси, свързани със спазването на стандартите

Концепцията за спазване на стандартите на единната зона за плащания в евро — разработена първоначално от ЕПС — трябва да се прилага от всички съответни участници по отношение на системите за кредитните преводи и директните дебити на SEPA и по отношение на рамките за картовите плащания и механизмите за клиринг и сетълмент. Евросистемата е публикувала един документ с набор от очаквания¹⁷, както и подробни инструкции¹⁸ за различните заинтересовани страни по отношение на проекта за единната зона за плащания в евро. В контекста на прехода на картовите плащания „съответстващ на рамката на SEPA за платежните карти“ следва да означава „съответстващ на стандартите за оперативна съвместимост, които се разработват под егидата на ЕПС“¹⁹.

Трябва да се въведат ефективни механизми за наблюдение²⁰, изпълнение и уреждане на спорове, за да се осигури пълно съответствие. Тези механизми създават условия на равнопоставеност за навлизане на пазара и по-голяма конкуренция. Тези мерки следва да бъдат разгледани приоритетно, когато се създаде подходящ орган за управление на SEPA.

Дейности	Изпълнители	Краен срок
Прилагане на инструкциите на Евросистемата за SEPA по отношение на:		
1) Картовите системи	Операторите на картови системи	Юни 2009 г.
2) Инфраструктурата	Инфраструктурата	Краят на 2010 г.
и очакванията на Евросистемата по отношение на		
1) Банките и платежните институции	Доставчиците на платежни услуги	Краят на 2010 г.
2) Ползвателите	Корпорациите, малките и средните предприятия, публичните органи, доставчиците на платежни услуги, търговците, потребителите на дребно/ ползвателите на дребно	Краят на 2010 г.

2.4. Приоритет 4: Насърчаване на нововъведенията

Чрез единната зона за плащания в евро следва също така да се насърчават модернизацията на пазарите за платежни услуги на дребно и хармонизирането на

¹⁷ Вж. <http://www.ecb.int/pub/pdf/other/eurosystemsepaexpectations200903en.pdf>.

¹⁸ Вж. http://www.ecb.europa.eu/paym/sepa/components/infrastructures/html/tor_en.html за инструкциите по отношение на съответствието на инфраструктурата със стандартите и http://www.ecb.int/paym/sepa/pdf/ToR_SEPA_compliant_card_schemes.pdf?1915cf8db5ec194b2c9e9070ebeb2ff7 за инструкциите по отношение на съответствието на системите за картови плащания със стандартите на SEPA.

¹⁹ http://ec.europa.eu/competition/speeches/text/sp2008_03_en.pdf

²⁰ в т.ч. особено за добра проследимост на плащанията и участващите лица

използването на интернет и мобилните телефони от инициирането на плащанията до изравняването на салдата по сметките в безопасна среда.

а) Плащания чрез мобилен телефон и електронни плащания

ЕПС разработва рамка за мобилен канал за иницииране и приемане на плащания въз основа на кредитните преводи и картовите плащания на SEPA. В тясно сътрудничество с другите доставчици на услуги ЕПС определя основните изисквания, правила и стандарти, които са необходими за извършване на плащания в държавите от единната зона за плащания в евро посредством мобилен телефон, осигурявайки по този начин оперативна съвместимост с услугите, предоставяни от различните участници на пазара на мобилните плащания. Рамката следва да бъде готова до края на 2010 г.

ЕПС разработва и рамка за електронните плащания в SEPA²¹. Съществуващите или новите системи за електронни плащания, свързани с рамката за електронните плащания в SEPA, ще дадат възможност на потребителите да извършват гарантирани плащания към търговци в интернет, намиращи се в която и да е от всички 31 държави в SEPA.

б) Електронно фактуриране

Електронното фактуриране значително повишава ефективността на веригите за доставка на финансови услуги, като интегрира процедурите на предприятията за изравняване на салдата по сметките и плащане. Следователно електронното фактуриране допринася за една опростена, благоприятна за предприятията среда, като съществените потенциални икономически ползи биха могли да достигнат 240 милиарда евро за период от шест години²². В края на 2007 г. Комисията създаде експертна група, която до края на 2009 г. да разработи европейска рамка за електронното фактуриране, за да се подпомогне предоставянето на услуги за електронно фактуриране в цяла Европа по открит начин, осигуряващ оперативна съвместимост. Едновременно с това Комисията представи предложение за изменение на Директивата за ДДС²³, което има за цел поставянето на електронните фактури на равна основа с фактурите на хартиен носител. Поради тясната връзка между процесите на фактурирането и плащането европейската рамка за електронното фактуриране и единната зона за плащания в евро биха могли да си бъдат полезни една на друга.

Дейности	Изпълнители	Краен срок
Създаване на рамка за плащанията чрез мобилен телефон ²⁴	ЕПС, GSMA (сдружение на операторите на мобилни мрежи)	Август 2010 г.
Създаване на рамка за електронните плащания ²⁵	ЕПС	Краят на 2009 г.
Завършване на европейската рамка за електронното фактуриране	Експертната група по електронното фактуриране	Краят на 2009 г.

²¹ „Електронно плащане“ се определя като плащане, при което по време на покупка в интернет разплащателната сметка на даден купувач в интернет се дебитира директно, а търговецът в интернет бива директно уведомен за това, независимо от местоположението на купувача и търговеца.

²² http://ec.europa.eu/internal_market/payments/docs/sepa/sepa-capgemini_study-final_report_en.pdf

²³ COM(2009)21

²⁴ Рамка, която не е задължителна за доставчиците на платежни услуги.

²⁵ Рамка, която не е задължителна за доставчиците на платежни услуги.

2.5. Приоритет 5: Осигуряване на необходимата стандартизация, оперативна съвместимост и сигурност

Стандартизацията и постигането на оперативната съвместимост са сред най-важните етапи на проекта за единната зона за плащания в евро и са от съществено значение в един състоящ се от мрежи сектор за извличане на максималните ползи от проекта. Стандартите на единната зона за плащания в евро следва да бъдат отворени, прилагани при най-високото равнище на сигурност, без изключителни права върху интелектуалната собственост и да не възпрепятстват продуктите нововъведения. В областта на картовите плащания тези стандарти следва да дават възможност за постигане на пълна оперативна съвместимост, сигурност и свободен достъп и да улесняват внедряването на общоевропейските системи за картови плащания.

Стандартизацията следва да дава възможност за цялостно и автоматизирано обработване на кредитните преводи и директните дебити на SEPA — в областта на отношенията клиент—банка и банка—клиент, както и в областта на картовите плащания²⁶ — и да осигурява високо равнище на сигурност (вкл. оценка и сертифициране по отношение на сигурността). Въпреки че може да има необходимост от допълнителни услуги по избор за поддържане на полезните характеристики на платежните продукти, следва да се избягва всякакъв риск от повторна фрагментация.

Дейности	Изпълнители	Краен срок
Установяване на единомислие по въпроса за използването на стандартите за структуриране на неструктурираната информация при преводите	ЕАСТ (European Association of Corporate Treasurers) в сътрудничество с ползвателите	Юни 2009 г.
Активни действия за осведомяване и за изпълнение на насоките за прилагане за кредитните преводи на SEPA в областта на отношенията клиент—банка ^{27*})	Доставчиците на платежни услуги, корпорациите, МСП, публичните администрации, потребителите, продавачите	Краят на 2009 г.
Активни действия за осведомяване и за изпълнение на базовите насоки и насоките за директните дебити (за отношенията банка—банка) на SEPA в областта на отношенията клиент—банка*)	Доставчиците на платежни услуги, корпорациите, МСП, публичните администрации, потребителите, продавачите	Ноември 2010 г.

²⁶ Карта—терминал, терминал—получател и получател—издател, сертифициране и одобрение на типа.

²⁷ *)Препоръчаните от ЕПС насоки не са задължителни. Въпреки това за да се избегне разделението на пазара, всички банки следва да могат да приемат препоръчаните от ЕПС стандарти. В противен случай корпорациите няма да могат да ползват SEPA (затова е необходимо корпорациите да вземат активно участие в изготвянето на тези насоки).

Установяване на насоки за изпълнение в областта на отношенията банка—клиент за кредитните преводи и директните дебити на SEPA (базови и за отношенията банка—банка)	ЕПС	Септември 2009 г.
Активни действия за осведомяване и за изпълнение на насоките за кредитните преводи и директните дебити на SEPA в областта на отношенията банка—клиент*)	Доставчиците на платежни услуги, корпорациите, МСП, публичните администрации, потребителите, продавачите	Юни 2010 г.
Включване в базовата схема за директните дебити на SEPA ²⁸	Доставчиците на платежни услуги	1 ноември 2010 г.
Завършване на рамката на SEPA за платежните карти, която позволява на операторите на картови системи да определят конкретни спецификации за прилагане на стандартите за картите	ЕПС	Крайт на 2009 г.
Изпълнение на техническите спецификации за стандартите за платежните карти	Секторът на операторите на платежни карти	Крайт на 2009 г.: предстои вземане на решение за датата, от която да започне прилагането.
Разработване на най-добри практики, осигуряващи високо равнище на сигурност за операциите в SEPA ²⁹	ЕПС	Крайт на 2009 г.
Създаване на рамка за обработване на операциите с платежни карти	ЕПС	Крайт на 2009 г.
Създаване на рамка за системата на приоритетните кредитни преводи в SEPA	ЕПС	Крайт на 2009 г.
Прилагане на рамката за системата на приоритетните кредитни преводи в SEPA ³⁰	Доставчиците на платежни услуги	Крайт на 2012 г.

2.6. Приоритет 6: Внасяне на яснота и подобряване на управлението на единната зона за плащания в евро

а) Управлението на единната зона за плащания в евро днес

Единната зона за плащания в евро представлява съчетание между саморегулиране от страна на предприятията от сектора на финансовите услуги и спомагателни законодателни мерки. Предвид на съществените ползи от единната зона за плащания в евро разпоредбите за ефективното ѝ управление очевидно са важни за обществеността.

²⁸ Крайният срок важи само за държавите-членки от еврозоната. Държавите-членки извън еврозоната следва да се включат до 1 ноември 2014 г.

²⁹ http://ec.europa.eu/internal_market/payments/docs/sepa/sepa-capgemini_study-final_report_en.pdf

³⁰ Прилагането на системата за приоритетните кредитни преводи следва да бъде незадължително.

Несигурната икономическа среда също налага по-силно политическо управление, за да се гарантира навременното и надеждно завършване на SEPA, което ще осигури по-добри услуги за ползвателите.

Понастоящем управлението на единната зона за плащания в евро е организирано на две равнища:

На равнище ЕС управлението на зоната от страна на ЕПС е структурирано въз основа на две функции: разработването и развитието на платежните системи, както и администрирането на системите и спазването на техните стандарти.

Комисията подкрепя процеса на изграждане на единната зона за плащания в евро, наблюдавайки отблизо изпълнението на проекта и обсъждайки развитието му с държавите-членки и заинтересованите страни³¹. Освен това тя привлича интереса на политическите институции на европейско равнище към SEPA. ЕЦБ има сходна роля, създавайки катализиращ ефект за изграждането на единната зона за плащания в евро. ЕЦБ има статут на наблюдател на пленарните заседания на ЕПС и на заседанията на работните групи към него и координира работата на Евросистемата. Банката организира различни форуми като срещата на високо равнище относно единната зона за плащания в евро, за да се обсъжда и стимулира развитието на проекта.

На **национално равнище** във всички държави-членки от еврозоната (и в почти всички държави-членки извън еврозоната) са създадени координационни комитети за SEPA, в които националните централни банки вземат активно участие. Ролята, съставът, задълженията и работните методи на тези комитети се различават много, но общата цел на всички тях е насърчаването на прехода към единната зона за плащания в евро на национално равнище. Като се има предвид, че навиците и традициите за извършване на плащания се различават много в отделните държави, изграждането на единната зона за плащания в евро трябва да бъде съобразено с националните особености. Ето защо ролята на националните координационни комитети за SEPA е особено важна.

б) Предизвикателствата, свързани с управлението на единната зона за плащания в евро на равнище ЕС

Европейската комисия счита, че е необходим един модел на всеобхватно управление на единната зона за плащания в евро на равнище ЕС, който да насърчава интеграцията на пазара на плащания на дребно в евро така, че да бъдат задоволени потребностите на крайните ползватели.

За тази цел Комисията ще се опита — в тясно сътрудничество с всички действащи лица по проекта SEPA, особено с ЕЦБ — да учреди до края на 2009 г. един ефективен орган за управление на SEPA на равнище ЕС. Този орган би могъл да бъде Съвет на ЕС по въпросите на единната зона за плащания в евро, който ще функционира за срок от три години. Комисията и ЕЦБ би следвало да направят оценка на ефективността и дейността му до края на 2011 г.

Основните цели на този орган биха били:

- определяне на ясно стратегическо виждане за SEPA, което да бъде новаторско и ориентирано към бъдещето и към потребностите на ползвателите;

³¹ В тази си дейност Комисията се консултира със и разчита на експертните становища на две работни групи, а именно: Комитетът по плащанията (заместващ Правителствената експертна група по платежните системи) и Експертната група по пазарите на платежните системи.

- наблюдение и подкрепа на прехода към SEPA, включително изпълнението на Програмата за единната зона за плащания в евро, и определяне на коригиращи действия;
- осигуряване на прозрачност и отчитане пред по-широк кръг от представители на икономиката.

За новия управленски орган на равнище ЕС ще бъде необходимо да се осигури представителство на високо ниво от участниците в предлагането и търсенето. Като се има предвид значението на проекта за обществото, той следва да бъде съвместно ръководен от Комисията и ЕЦБ. Жизнено важно е да се осигури добра координация с другите европейски институции (Съвета на ЕС и Европейския парламент) и с националните централни банки, както и с националните координационни комитети за SEPA.

Новият орган няма да се занимава с отделни случаи по отношение на спазването на изискванията на SEPA, свързани с правилниците и рамките на ЕПС. Той няма да поема и задачите, които по-добре се решават на национално равнище или които са присъщи на участниците на пазара, например създаването на платежни продукти на SEPA, или които могат да бъдат решени по задоволителен начин чрез подобряване на разпоредбите за управлението на ЕПС. Новият управителен орган няма да се намесва в компетенциите на членовете си. По-конкретно, разискванията и становищата му няма по никакъв начин да предопределят прилагането на правилата на конкуренцията на равнище ЕС и национално равнище.

Освен това като се има предвид ключовата роля на ЕПС в проекта SEPA, действащите разпоредби за управлението на ЕПС заслужават специално внимание. ЕПС постигна напредък в балансирането на интересите на различните заинтересовани страни, но трябва да работи по-открито, за да избегне евентуалните ефекти на изключване и да отчита интересите на всички заинтересовани страни, включително на лицата извън банковия сектор, както и на платежните институции и ползвателите. Трябва да се осигурят по-голяма прозрачност, подходящо време за консултации и включване на всички заинтересовани страни, особено на ползвателите, на ранен етап от планирането и формирането на бъдещите инициативи.

Дейности	Изпълнители	Краен срок
Създаване на ефективен орган за управление на SEPA на равнище ЕС	Комисията/ЕЦБ	Краят на 2009 г.
Изготвяне на доклад за напредъка по прилагането на рамката за дейностите по SEPA два пъти годишно	Управителният орган на SEPA	От датата на официалното учредяване на новия управителен орган на SEPA
Приемане на мерки във връзка със сега действащия модел на управление на ЕПС: 1) засилване на участието на заинтересованите страни и консултациите с тях; 2) повишаване на прозрачността; 3) разширяване на членската маса чрез включване на платежните институции.	ЕПС	Краят на 2009 г. Краят на 2009 г. Ноември 2009 г.

Оценка на управителния орган на SEPA	Комисията/ЕЦБ	Край на 2011 г.
--------------------------------------	---------------	-----------------

3. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Комисията приканва Съвета и Европейския парламент да разгледат и одобрят настоящата програма. Всички заинтересовани страни се приканват да положат възможно най-много усилия, за да се осигури бързото изпълнение на определените индивидуални мерки.

Комисията ще наблюдава внимателно изпълнението на настоящата програма и ще публикува доклад за напредъка два пъти годишно.